

PARODONTNA BOLEST

u izravnoj vezi s dijabetesom,
srčanim bolestima i trudnoćom

Neliječena paradentoza uzrokovat će ne samo gubitak zuba nego će ugroziti i opće zdravstveno stanje

Parodontitis je povezan s mnogim sistemskim bolestima poput osteoporoze, ali i malignih bolesti jer parodontni plak odlazi u sve dijelove tijela i širi upalna žarišta

PIŠE

dr.sc. Višnja **Blašković - Šubat**

specijalistica dentalne i oralne patologije s parodontologijom, Poliklinika "Dr. Blašković" Rijeka

O davno se vjeruje da bolesti usta direktno utječu na opće zdravlje organizma. Stajalište što ga podupiru klinička i znanstvena istraživanja jest kako fokalne infekcije, tj. žarišta u usnoj šupljini mogu prouzročiti mnoge sistemske bolesti, tako što bakterije iz usta krvlju dopiru do udaljenih organa gdje izazivaju upalu. Naročito se naglašava negativan utjecaj parodontitisa (tzv. paradentozе) na određene bolesti. To znači da će neliječena "paradentozа" prouzročiti gubitak zuba, ali i ugroziti opće zdravstveno stanje. Dokazano je da parodontitis negativno utječe na šećernu bolest, srčana oboljenja i moždani udar, plućne bolesti, Alzheimerovu bolest, tumore i tijek trudnoće. Istraživanja potvrđuju čak dvosmjernu, unakrsnu vezu između parodontne bolesti i nekih sistemskih obo-

ljenja, tj. neke sistemske bolesti. Npr. šećerna bolest može pogoršati parodontitis i učiniti ga tvrdokornim na liječenje.

Dijabetes

Parodontitis je najčešća komplikacija šećerne bolesti. Upravo stomatolog može temeljem promjena na zubnom mesu prvi posumnjati na šećernu bolest i uputiti pacijenta na daljnja testiranja. Dijabetičari imaju triput veći rizik za razvoj parodontitisa, također imaju teži oblik bolesti i lošiji odgovor na poduzeto parodontno liječenje. Jednom kada se dijabetes stavi pod kontrolu, smiruje se upala u ustima, a liječenje "paradentozе" postaje uspješnije. Veza između dijabetesa i parodontitisa je dvosmjerna i uzajamna: dijabetes potiče parodontitis u ustima, a "paradentozа" negativno utječe na šećernu bolest jer ometa utjecaj inzulina na razinu šećera u krvi. Visoke razine šećera uzrokuju nastanak komplikacija šećerne bolesti (promjene na bubrežima, mrežnici oka, stijenkama kr-

vnih žila). Zato će liječenje parodontitisa pomoći dijabetičarima u liječenju dijabetesa jer će se stabilizirati utjecaj inzulina na razinu šećera u krvi, a liječenjem dijabetesa uspješnije će se moći liječiti parodontitis.

Srčane bolesti

Međusobna povezanost parodontitisa i srčane bolesti sve se više potvrđuje u kliničkoj praksi. Bakterije koje se razmnožavaju u parodontnim džepovima mogu direktno pogoršati srčane tegobe. Kako je u "paradentozі" oštećena stijenka parodontnog džepa, bakterijama je otvoren pristup u krvotok. Mikroorganizmi zubnog plaka u dubokim dijelovima parodontnog džepa mogu se proširiti krvlju i inficirati stijenku krvnih žila te povećati učestalost ateroskleroze i srčanih oboljenja. Neki produkti metabolizma zubnog plaka potiču trombocite na agregaciju i tako povećavaju opasnost od stvaranja ugrušaka i začepljenja krvnih žila. Visoki krvni tlak, povišen kolesterol, debljina, šećerna bolest i pušenje

ORALNI KONTRACEPTIVI I ANTIDEPRESIVI

Neki lijekovi kao oralni kontraceptivi, antidepressivi, određeni kardiološki lijekovi, imunosupresivni lijekovi, antiepileptici itd. mogu loše utjecati na oralno zdravlje. Uvijek se mora izvijestiti doktora dentalne medicine o svim zapaženim promjenama u ustima nastalim tijekom uzimanja određenih lijekova. Zbog istraživanja koja nedvojbeno povezuju parodontnu bolest s mnogim poremećajima i stanjima te sistemskim bolestima potrebna je bliža suradnja između liječnika medicine i stomatologa-parodontologa. Općenito bi trebalo liječenju parodontitisa dati veću važnost u zdravstvenoj skrbi o svakom pacijentu.

smatraju se rizičnim čimbenicima, tj. stanjima koja potiču i negativno utječu na srčanu bolest. Suvremena kardiologija i parodontologija, parodontitis prihvaćaju kao još jedan rizični faktor za srčane bolesti. Ispitivanja dokazuju da osobe s parodontitisom dvaput češće obolijevaju od srčanih tegoba u usporedbi s osobama koje imaju zdravo zubno meso.

Plućne bolesti

Istraživanja ukazuju da parodontitis može izazvati upalu pluća – pneumoniju. Parodontitis je bakterijska infekcija, pa dio bakterijske flore može biti aspiriran u pluća i

Dio ljudi ima genetsku sklonost parodontitisu, pa njih treba pratiti i na vrijeme liječiti bolest

tu izazvati upalu. Pneumonija će češće nastati kod hospitaliziranih pacijenata, alkoholičara, pušača, starijih ili kod pacijenata sa suprimiranim imunosnim sustavom. Inače takvi bolesnici otežano obavljaju higijenu usne šupljine i često uzgajaju plućne patogene bakterije u svom zubnom plaku.

Osteoporoza

Osteoporoza je gubitak koštane mase koji također zahvaća gornju i donju čeljust. Uz propadanje ukupne koštane mase, u osteoporezi propada potporna kost oko zuba. Parodontitis još pojačava propa-

danje kosti. Osteoporoza ubrzava razvoj parodontitisa.

Maligni tumori

Novija istraživanja potvrđuju da su muškarci s neliječenim parodontitisom skloniji razvoju malignih tumora bubrega čak u 49 posto slučajeva, u 54 posto slučajeva podložniji su malignom tumoru gušterače i u 30 posto slučajeva češće obolijevaju od krvnih malignih oboljenja.

Trudnoća

Trudnoća i parodontitis imaju dvosmjernu povezanost. Ako trudnica započinje trudnoću s neliječenim parodontitisom, pod utjecajem ženskih spolnih hormona neliječeni parodontitis se može znatno pogoršati. Smatra se, temeljem znanstvenih ispitivanja, da parodontitis može negativno utjecati na tijek trudnoće, izazvati preuranjeni porod i nisku porođajnu težinu novorođenčeta. Stoga se trudnicama savjetuje da naprave temeljiti parodontni pregled prije ili tijekom trudnoće kako bi se parodontitis mogao dijagnosticirati, liječiti te spriječiti komplikacije.

ŠKRIPANJE ZUBIMA, PUŠENJE, GOJAZNOST I OSTEOPOROZA POVEĆAVAJU RIZIKE

Postoje određene bolesti, loše navike i stanja koja povećavaju rizik nastanka parodontitisa. Ta rizična stanja ugrožavaju uspjeh liječenja i doprinose lošoj prognozi bolesti. To su životna dob, pušenje, naslijeđe tj. genetika, lijekovi, pothranjenost i gojaznost, škripanje zubima odnosno stiskanje čeljusti. Starenje povećava rizik parodontitisa. Pušenje je najjači faktor rizika, a pušači i lošije reagiraju na parodontnu terapiju. Faktor rizika je direktno proporcionalan s brojem popušanih cigareta dnevno. Nakon prestanka pušenja faktor rizika s vremenom opada. Određena skupina pacijenata može genetski biti podložna nastanku paradontoze, unatoč redovitom i temeljitom četkanju zuba. Danas su razvijeni genetski testovi kojima možemo identificirati ovu skupinu pacijenata, pratiti ih i kontrolirati i prije nego se pojave simptomi bolesti, te započeti s liječenjem čim ranije. Stres i pad imuniteta također otežavaju obranu od parodontne bolesti. Dugotrajna dijetna prehrana može oštetiti imuni sistem i uzrokovati pad lokalnog imuniteta u ustima, a i gojaznost pojačava sklonost parodontitisu.